

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/161/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412205079
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2013:5412205079.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou JUDr. Janou Veselou v právnej veci navrhovateľky: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., M. N. Č.. XXXX/XX, zastúpenej opatrovníkom S. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., M. N. Č.. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Miroslavou Bobíkovou, advokátkou so sídlom v Dolnom Kubíne, Hviezdoslavovo námestie č. 29, proti odporcovi: Tatra credit, a.s., so sídlom v Piešťanoch, Nám. Slobody č. 10/1718, IČO: 44 975 775, v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov a o povolenie prevodu vlastníctva, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že zmluva o záložnom práve č. XXX/XX uzavretá dňa 23.08.2012 medzi navrhovateľkou ako záložcom a odporcom ako záložným veriteľom, ktorej predmetom je zriadenie záložného práva k bytu č. XX na prvom poschodí vo vchode XX, bytového domu súp. č. XXXX, nachádzajúceho sa v katastrálnom území a S. O. H., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, je n e p l a t n á .

II. Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a .

III. Súd konanie v časti o povolenie prevodu vlastníctva k bytu č. XX, na prvom poschodí vo vchode XX, bytového domu súp. č. XXXX, nachádzajúceho sa v katastrálnom území a S. O. H., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX

z a s t a v u j e .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu dňa 19.11.2012, sa opatrovník navrhovateľky domáhal určenia neplatnosti zmlúv a tiež, aby súd povolil prevod vlastníctva nehnuteľnosti - bytu č. XX na ulici M. N. Č.. XXXX/XX I. O. H., zapísané na LV č. XXXX na neho a brata navrhovateľky Š. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. Č.. XX s tým, že navrhovateľka bude mať doživotné právo na bývanie a užívanie tohto bytu.

Návrh odôvodnil tým, že dňa 23.08.2012 jeho matka - navrhovateľka uzatvorila s odporcom úverovú zmluvu č. XXX/XX. Súčasne ako výlučná vlastníčka bytu č. XX na ulici M. N. Č.. XXXX/XX I. O. H., zapísaného na LV č. XXXX vedeného na Správe katastra Dolný Kubín, Katastrálny úrad Žilina, uzatvorila zmluvu o záložnom práve č. XXX/XX k nehnuteľnej veci - uvedenému bytu, v zmysle ktorej spoločnosti Tatra credit získala záložné právo na túto nehnuteľnosť. Tieto informácie sa dozvedel až neskôr, nakoľko bol odcestovaný v zahraničí. Keďže navrhovateľka bola podľa rozsudku súdu zo dňa

15.05.2012 (4Ps/4/2011-61) pozbavená spôsobilosti na právne úkony, bol presvedčený o tom, že k uzatvoreniu takejto zmluvy nemôže dôjsť. Keďže bol ustanovený ako opatrovník menovanej, po tom ako sa dozvedel o tom, že bola uzatvorená takáto zmluva, kontaktoval odporcu telefonicky a vysvetlil situáciu, že navrhovateľka bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony ešte pred tým, ako bola uzatvorená táto zmluva o pôžičke, kde mu povedali, že má poštou poslať žiadosť o oficiálne vyjadrenie k tejto situácii. To aj urobil a dňa 01.10.2012 doporučené poslal túto žiadosť spolu s rozsudkom, kde bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Do dnešného dňa ale žiadnu odpoveď nedostal, ani po viacerých telefonátoch. Z dôvodu, že navrhovateľka bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony sa domnieva, že tieto zmluvy sú neplatné.

Návrh doplnil do zápisnice spísanej na Okresnom súde v Dolnom Kubíne dňa 03.01.2013 kde uviedol, že uvedeným návrhom chcel dosiahnuť, aby súd vyslovil neplatnosť zmluvy o úvere č. XXX/XX, ktorú uzavrela jeho mama - navrhovateľka s odporcom dňa 23.8.2012 ako aj o neplatnosť zmluvy o záložnom práve č. XXX/XX k bytu, v ktorom spolu s mamou a starou mamou bývajú. Okrem toho, v snahe vyhnúť ďalším nevýhodným zmluvám, ktoré by mama mohla uzatvoriť, žiadal súd o povolenie prevodu vlastníctva uvedeného bytu na neho a na maminho brata. Ohľadne uvedených vecí sa medzičasom obrátil aj na centrum právnej pomoci, kde mu vysvetlili celý postup v konaní. V súvislosti s návrhom, ktorý by sa mal týkať povolenia prevodu vlastníctva k bytu uviedol, že v tejto časti nežiada, aby súd konal. Ohľadne tejto záležitosti sa poradí s Centrom právnej pomoci a následne prípadný návrh na schválenie prevodu podá neskôr. Ďalej žiadal, aby súd určil, že úverová zmluva č. XXX/XX uzavretá medzi veriteľom - odporcom a dlžníkom - navrhovateľkou je neplatná a "Zmluva o záložnom práve č. XXX/XX uzavretá medzi veriteľom - odporcom a dlžníkom - navrhovateľkou je neplatná. Ďalej uviedol, že všetky úkony robí na ochranu jeho mamy, ktorej bol ustanovený za opatrovníka a keďže nemá právnické vzdelanie v celom rozsahu sa spolieha na pomoc centra právnej pomoci. Uvedené je nútený riešiť, nakoľko medzičasom sa mu ozvala telefonicky spoločnosť Tatra credit, ktorí ho vyzývali, aby neriešil vec súdom, ale aby sa nimi dohodol. V takom prípade sú ochotní znížiť aj úrok s tým, že trvajú na tom, že z hradených splátok sa najskôr bude uhrádzať úrok a až po jeho zaplatení samotná istina. Oznamovali, že vypočítali splátky úroku na 80,- eur mesačne s tým, že každá úhrada nad 80 eur bude použitá na splatenie istiny, ktorú evidujú vo výške 6.300,- eur.

Odporca sa k návrhu vyjadril písomne, podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.02.2013. Vo vyjadrení uviedol, že návrh je nezrozumiteľný a nemožno rozhodnúť o navrhovanom petite návrhu. Na tomto mieste podotýka, že opatrovník navrhovateľky v podanom návrhu žiada, aby súd povolil prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na neho a brata navrhovateľky. Podľa ich názoru nie je možné v predmetnom konaní riešiť prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na navrhovateľku a jej brata. Predmetný návrh na začatie konania nespĺňa náležitosti v zmysle § 79 ods. 10.s.p. a to najmä preto, že neobsahuje základné náležitosti návrhu, preto zastáva názor, že súd mal postupovať podľa § 43 ods. 20.s.p. a podanie mal odmietnuť. Opatrovník navrhovateľky poukazuje vo svojom návrhu, že navrhovateľka bola dňa 15.05.2012 podľa rozsudku č.k. 4Ps/4/2011 pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka bol určený navrhovateľ. Na tomto mieste je potrebné upozorniť súd, že zmluvy, ktoré opatrovník navrhovateľky navrhuje vyhlásiť za neplatné boli uzatvorené dňa 23.08.2012. Pokiaľ by si opatrovník navrhovateľky splnil povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. l/ zákona č. 224/2006 Z.z. o občianskych preukazoch v platnom znení a ohlásil by obmedzenie spôsobilosti na právne úkony na príslušnom úrade, nikdy by s navrhovateľkou neuzatvorili predmetné zmluvy. Nakoľko si opatrovník navrhovateľky nespĺnil svoju zákonnú povinnosť ako opatrovník, a to tým, že neohlásil obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, nemohla ich spoločnosť viesť ani pri náležitej starostlivosti, že navrhovateľka má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony. Pokiaľ by opatrovník navrhovateľky v zmysle § 11 ods. 1 písm. l/ zákona č. 224/2006 Z.z. o občianskych preukazoch v platnom znení bezodkladne ohlásil, že navrhovateľka má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, bol by takýto záznam vykonaný podľa § 3 ods.2 zákona č. 224/2006 o občianskych preukazoch v platnom znení v občianskom preukaze navrhovateľky a ich spoločnosť by s ňou nikdy neuzatvorila žiadnu zmluvu. Odporca má za to, že podaný návrh je v časti určenia prevodu vlastníckeho práva neurčitý a nezrozumiteľný a v zásade právne nevykonateľný a z dôvodov opísaných v bode Ad.2 tohto vyjadrenia majú za to, že konaním opatrovníka navrhovateľky došlo k uzatvoreniu napadnutých zmlúv. Z uvedeného dôvodu odporca žiada, aby bol návrh zamietnutý.

Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, pred ktorého začatím navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu zobrala návrh v časti o povolenie prevodu vlastníctva k bytu zobrala späť.

Vzhľadom na uvedený prejav vôle súd konanie v tejto časti podľa ust. § 96 ods. 1 až 3 O.s.p. zastavil.

Predmetom konania tak ostalo určenie neplatnosti úverovej zmluvy č. XXX/XX uzavretej dňa 23.08.2012 medzi navrhovateľkou, jej matkou a odporcom a určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve č. XXX/XX uzavretej dňa 23.08.2012 medzi navrhovateľkou a odporcom. Na pojednávaní právny zástupca navrhovateľky uviedol, že uvedené právne úkony sú absolútne neplatné a poukázal na to, že dňa 13.06.2012 bola vykonaná registrácia a uloženie rozsudku OS Dolný Kubín č.k. 4Ps/4/2011-61 právoplatného 21.05.2012 v notárskom centrálnom registri listín. Registráciu v centrálnom registri vykonávala notárka JUDr. Margita Kakačková a podpisy na záložnej zmluve sú overené notárom JUDr. Mariánom Zbojom, pričom ide o notárov, ktorí obaja pôsobia v Dolnom Kubíne. Pred podaním žaloby opatrovník odporkyne sa snažil o mimosúdne riešenie sporu, ktoré ale neskončilo s konečným riešením, pretože odporca dal finančne neprijateľné podmienky pre splácanie úveru.

Poverený člen predstavenstva odporcu na pojednávaní uviedol, že bežný občan sa k údajom z centrálného registra listín, akým sú rozsudky o pozbavení spôsobilosti nedostane, čo im potvrdil aj notár v Piešťanoch. K týmto rozsudkom sa dostanú len notári, ktorí vykonávajú registráciu, ale s ostatnými notármi, to prepojené nie je, resp. prepojenie nefunguje. Preto naďalej ostáva v platnosti povinnosť podľa § 11 zákona o občianskych preukazoch, podľa ktorého má opatrovník povinnosť bezodkladne ohlásiť obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Pokiaľ ide o samotný predmet sporu, ktorým je po čiastočnom späťvzati určenie neplatnosti záložnej zmluvy a úverovej zmluvy, tak poukazuje na to, že v úverovej zmluve sú na strane dlžníka dvaja účastníci a jeden z nich pozbavený, resp. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony nie je.

Opatrovník navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že keď sa dozvedel, že jeho matka uzavrela s odporcom zmluvu, tak hneď kontaktoval odporcu, ktorý mu telefonicky oznámil, že má podať písomnú žiadosť. Na odpoveď čakal jeden mesiac, a potom poslal návrh na súd. Deň po podaní žaloby sa mu ozval odporca s návrhom, aby sa podpísala iná zmluva, resp. dodatok, kde by boli podmienky podobné, len úrok by bol nižší. Toto riešenie prijateľné pre nich nebolo, pretože by sa splácať najprv úrok a potom istina 6.300 eur, pričom matka aj stará matka majú toľko podlžností, že by to uhrádzať nestačili. V podstate by sa takýmto spôsobom uhradil len úrok a istina by sa neznižovala. Preto podpísanie dodatku nebolo riešením veci Hneď ako sa dozvedel o svojej povinnosti oznámiť obmedzenie spôsobilosti svojej matky policajnému orgánu, toto urobil a urobil by som to aj skôr, ak by som o tejto povinnosti vedel, keď v súvislosti s poučením a právach opatrovníka, ktoré som dostal od súdu sa to nedozvedel.

Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi založenými v spise, a to úverovou zmluvou č. XXX/XX zo dňa 23.08.2012 (č.l. 3 až 9 spisu), zmluvou o záložnom práve č. XXX/XX zo dňa 23.08.2012 (č.l. 55 až 62 spisu), dodatkom č. 1 k zmluve o úvere č. XXX/XX uzatvorenej dňa 23.08.2012 zo dňa 20.09.2012 (prílohou obálka spisu) a výpisom z listu vlastníctva č. XXXX k.ú O. H. (č.l. 63 spisu). Ďalej súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozsudkom tunajšieho súdu č.k.. 4Ps/4/2011-61 zo dňa 15.05.2012 z pripojeného spisu č.k. 4Ps/4/2011.

Takto vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový a právny stav veci.

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k.. 4Ps/4/2011-61 zo dňa 15.05.2012 bola navrhovateľka obmedzená v spôsobilosti na právne úkony v oblasti majetkových vzťahov tak, že nie je spôsobilá disponovať s finančnými prostriedkami vo výške presahujúcej 20,- eur týždenne a nie je spôsobilá robiť právne úkony, predmetom ktorých je nakladanie so všetkým hnutelným a nehnuteľným majetkom, ako aj prijímanie finančných prostriedkov vo forme úveru, pôžičky a uzatváranie poisťných, záložných a iných zmlúv, ktorých obsahom je nakladanie s finančnými prostriedkami. Súčasne bol týmto rozsudkom navrhovateľke ustanovený opatrovník v osobe jej syna S. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., M. N. XXXX/XX. Rozsudok nadobudol v týchto výrokoch právoplatnosť dňa 21.05.2012.

Dňa 23.08.2012 navrhovateľka ako dlžník 1, matka navrhovateľky S. L., nar. XX.XX.XXXX, ako dlžník 2 a odporca ako veriteľ uzavreli Úverovú zmluvu č. XXX/XX, ktorej predmetom je poskytnutie nebankového úveru vo výške 5.300,- eur, ktorý sa dlžníčky zaviazali splatiť do 6 mesiacov, t.j. do 23.02.2013 spolu s dohodnutým úrokom vo výške 36% ročne, t.j. zaviazali sa vrátiť celkovo sumu 6.254,- eur (5.300,- eur + 954,- eur úrok). Dňa 20.09.2012 navrhovateľka ako dlžník 1, matka navrhovateľky S. L. ako dlžník 2 a odporca ako veriteľ uzavreli Dodatok č. 1 k zmluve o úvere č. XXX/XX uzatvorenej dňa 23.08.2012

(ďalej len ako "úverová zmluva"), ktorého predmetom je dohoda o navrhnutí úveru dohodnutého o sumu vo výške 1.000,- eur pri nezmenenej dobe splatnosti úveru.

V ten istý deň ako bola uzavretá úverová zmluva, navrhovateľka ako záložca a odporca ako záložný veriteľ uzavreli Zmluvu o záložnom práve č. XXX/XX, predmetom ktorej je zriadenie záložného práva v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie jeho pohľadávky z úverovej zmluvy, pričom predmetom záložného práva je byt č. XX na prvom poschodí vo vchode XX, bytového domu súp. č. XXXX, nachádzajúceho sa v katastrálnom území a S. O. H., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX (ďalej len ako "záložná zmluva"). Z výpisu listu vlastníctva č. XXXX k.ú. Dolný Kubín (Časť C: Ľarchy) vyplýva, že v katastri nehnuteľností bol na základe uvedenej záložnej zmluvy povolený vklad záložného práva pod č. V XXXX/XX zo dňa 18.09.2012 a k zápisu došlo dňa 19.09.2012.

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom konania, po čiastočnom späťvzátí, ostalo určenie neplatnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy, súd skôr, než sa zaoberal vecou samou skúmal, či navrhovateľka má na žiadanom určení naliehavý právny záujem, keďže podaná žaloba je návrhom na určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, pri ktorom type žaloby O.s.p. vyžaduje existenciu naliehavého právneho záujmu.

Navrhovateľka zdôvodnila naliehavý právny záujem na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu tak, že tento záujem spočíva v tom, že navrhovateľka je jednou zo solidárnych dlžníčok a môže byť zaviazaná na plnenie z úverovej zmluvy, a takisto môže byť začatý výkon záložného práva a tým byť ohrozená jej bytová a ďalšia existencia. Touto žalobou sa takýchto následkov môže predísť. Touto žalobou chce ozrejmiť neistý právny stav, ktorý tu v súčasnosti existuje.

Súd sa stotožňuje s právnym názorom, podľa ktorého má navrhovateľka na žiadanom určení naliehavý právny záujem. Pokiaľ ide o úverovú zmluvu, je nepochybné, že navrhovateľka ako jedna zo zmluvných strán má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úkonu, z ktorej jej vyplývajú práva a povinnosti, pretože určovacím výrokom môže nastať zmena v jej právnom postavení (plnenie zo zmluvy nie je totožné z plnením z neplatného právneho úkonu. Pokiaľ ide o záložnú zmluvu, naliehavý právny záujem je daný ust. § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Podľa tohto ustanovenia ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že rozsudkom o určení neplatnosti záložnej zmluvy navrhovateľka môže dosiahnuť zmenu vo svojom právnom postavení, pretože na základe takéhoto rozsudku obnoví stav pred týmto právnym úkonom, teda na liste vlastníctva nebude zápis o záložnom práve, ktorý bol vykonaný na základe uvedenej záložnej zmluvy.

Dospejúc k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu, sa súd zaoberal otázkou úplného okruhu účastníkov konania a zistil, že pokiaľ ide o záložnú zmluvu, okruh účastníkov konania je úplný (v konaní vystupujú ako účastníci obe zmluvné strany), avšak pokiaľ ide o úverovú zmluvu tomu tak nie je. Ako už bolo uvedené úverovú zmluvu na strane dlžníka, uzavierala popri navrhovateľke aj jej matka - S. L.. Táto však v konaní ako účastníčka nevystupuje. V prípade žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa vyžaduje, aby v konaní ako účastníci vystupovali všetci jeho účastníci, a to buď ako navrhovatelia alebo ako odporcovia, pretože v týchto veciach účastníci takéhoto právneho úkonu vystupujú ako nerozluční spoločníci. Pre uvedený nedostatok pasívnej legitímácie súd návrh v časti o určení neplatnosti úverovej zmluvy zamietol.

V časti o určení neplatnosti záložnej zmluvy súd návrhu vyhovel, pretože ako už bolo uvedené, navrhovateľka má na žiadanom určení naliehavý právny záujem, ako účastníci konania vystupujú obe zmluvné strany a existuje tu dôvod absolútnej neplatnosti tohto úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že záložnú zmluvu navrhovateľka uzavierala potom, ako bola rozsudkom tunajšieho súdu právoplatne zbavená spôsobilosti (aj) na daný druh úkonu (uzavieranie záložných zmlúv). Návrh je teda v tejto časti úplne dôvodný.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. V prejednávanej veci mali účastníci konania len čiastočné úspechy (navrhovateľ čo do určenia neplatnosti záložnej zmluvy, odporca čo do určenia neplatnosti úverovej zmluvy, ako aj pokiaľ ide o zastavenú časť konania, kde zastavenie zavinila navrhovateľka, ktorá zobrala návrh späť z iných dôvodov než pre správanie odporcu). Keďže tieto úspechy sú približne rovnaké, súd rozhodol o trovách konania tak, že ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O.s.p.)

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Okresný súd Dolný Kubín

22. apríla 2013